

[Carl F. Madsen.]

Hvis denne Bestemmelse gennemføres, vil det praktisk talt betyde, at Lærlingeloven ingen som helst Anvendelse faar for Personer, der er beskæftigede ved Kontorarbejde. Forholdet er nemlig allerede nu saaledes, at de, der antages til Kontorarbejde, i meget stort Omfang allerede ved Antagelsen er i Besiddelse af saadanne Eksaminer, som der her kræves. Jeg tror at turde paastaa, at der ikke findes en eneste Forretning, der ikke nu om Dage kræver, at de, der antages til Kontorarbejde, i det mindste har Realeksamen. I Virkeligheden vil det altsaa betyde, at de, der kommer ind paa Kontorer og sættes til de forskellige Arbejder der, Maskinskrivning, Stenografi, eller hvad det nu er, ingen Lærekontrakt skal have, de er ganske fritaget. Men det vil, som jeg allerede har bemærket, medføre, at Lærlingeloven her aldeles ingen Rolle kommer til at spille, ingen af disse Mennesker kommer ind under den. Hvorvidt det vil være til Held og Gavn for Kontorfaget, har jeg mine Tvivl om. Jeg tror, det er i de paagældende Virksomheders egen Interesse, at der tilvejebringes ordnede Forhold, og at man ikke mindst i de store Virksomheder bestræber sig for at sætte de unge Mennesker til Arbejder af forskellig Beskaffenhed, saaledes at de bliver i Stand til paa fyldestgørende Maade at udføre Kontorarbejde, med andre Ord, at man i højere Grad end nu søger at dygtiggøre den Stab, man knytter til sin Virksomhed. Jeg tror, at Virksomhederne selv i det lange Løb vilde være bedst tjent med, om saadanne mere ordnede Forhold end dem, der raader nu, kunde indføres i Kontorfaget. Man har tilføjet et særligt Afsnit for Kontorfaget, hvad jeg i og for sig ikke synes var nødvendigt, men Formen spiller ikke den afgørende Rolle; det afgørende er naturligvis Bestemmelsernes Indhold.

I § 4 har man udeladt noget om Kontorarbejde. Jeg mener i Henhold til, hvad jeg allerede har sagt, at det vil være heldigt, at man medtager Kontorarbejde her, saaledes at Bestemmelsen for Eks. kommer til at lyde saaledes: „For Handelslærlinge gælder Principalens Forpligtelse Oplæring i elementær Varekundskab og i Forretningens Kontorarbejde samt i de Færdigheder“ o. s. v. Jeg synes ikke, det gaar an, at man undlader at tage Kontorarbejdet med her. I denne Forbindelse skal jeg tillige bemærke, at jeg vil anse det for rimeligt, at der i Loven indføres en Bestemmelse om, at Læretiden for Kontorarbejde ikke maa

overstige 3 Aar. Det er den Tid, som i Almindelighed er gældende; det er vist rent undtagelsesvis, at man antager Lærlinge til Kontorfaget paa en længere Læretid end 3 Aar, og jeg synes derfor ikke, der er nogen Grund til her at holde sig til de 4 Aar.

Dernæst har man i Forslaget ikke medtaget Banker og Forsikringsselskaber. Jeg ved meget vel, at Banker og Forsikringsselskaber ved en Dispensation, der er givet af det tidligere Venstreministerium, er fritaget for at komme ind under Lærlingeloven, men jeg kan ikke begribe, hvorfor netop de skal være fritaget. Ude i Befolkningen mener man dog, at der til Besørgelse af Arbejdet i disse Institutioner kræves en særlig uddannet Stab, og hvis den Opfattelse er rigtig, forstaar jeg ikke, hvorfor netop Banker og Forsikringsselskaber, som er højt ansætte Firmaer — saa godt som alle uden Undtagelse — skulde have Ret til at antage Folk og lade dem besørgede et eller andet tilfældigt Arbejde uden nogen som helst Kontrol. Jeg synes, det vil være ganske naturligt, da vi nu skal til at forandre Lærlingeloven, at vi ophæver den Dispensation, som i sin Tid er givet, og lægger baade Banker og Forsikringsselskaber ind under Lærlingeloven.

Den nuværende Bestemmelse i Lovens § 2 om den næringsdrivende, der to Gange i Løbet af 10 Aar ved Voldgift er ikendt Erstatning til en Lærling for at have ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for Lærlingens Uddannelse, er udgaaet, og det motiveres med, at der i Forslagets § 20 er givet Lærlingen Adgang til ved Voldgift at faa Erstatning. Hertil vil jeg gerne bemærke, at det vel er rigtigt, at man kan faa henvist en Sag til Voldgift i Henhold til § 20, men lad os nu sætte, at en Lærling har staaet i Lære i 4 eller 5 Aar og i den Tid ingenting har lært, saa at ingen kan bruge ham, fordi hans Uddannelse er for mangelfuld. Saa har han ofret 4—5 Aar af sin Ungdom paa en saadan Lære, som han intet Udbytte har haft af; han maa, saa snart han kommer bort fra den paagældende Læremester, gaa over i Arbejdsmandenes store Hær, og saa nytter det ikke stort at sige til ham: Du kan klage til Voldgiftsretten, og du kan nok faa Erstatning. Han kan ikke faa Erstatning for de mange Aar, han har spildt, eller for det Tab, han har lidt ved, at han ikke har lært, hvad han skulde lære. Det kan ikke opvejes med en Pengeerstatning, lille eller stor. I de fleste Tilfælde vil en Erstatning ved en saadan Voldgiftsret blive forsvindende ringe, gaar jeg ud fra,